

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

**نقش شاخص‌های اخلاقی در کنترل ناهنجاری‌های رفتاری ورزشکاران در
محیط‌های ورزشی**

:

:

:

دانشگاه اصفهان

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته ی تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت ورزشی خانم فاطمه ریاست تحت عنوان
نقش شاخص‌های اخلاقی در کنترل ناهنجاری‌های رفتاری ورزشکاران در محیط‌های
ورزشی

در تاریخ ۸۹/۱۰/۲۵ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه عالی به تصویب نهایی رسید.

امضا

استاد راهنمای پایان نامه، دکتر مسعود نادریان جهرمی با مرتبه علمی استادیار

امضا

استاد مشاور پایان نامه، دکتر محمد سلطان حسینی با مرتبه علمی استادیار

امضا

استاد داور داخل گروه، دکتر مریم نزاقت الحسینی با مرتبه علمی استادیار

امضا

استاد داور خارج گروه، دکتر احمد عابدی با مرتبه علمی استادیار

امضای مدیر گروه

تقدیم بہ

مادر م کہ بہانہ زیستہم بودہ و خاک و آب و نور بالیدنم

و پدر م کہ غرور رادرا بہت نمایانیش و عشق راد معصومیت پنہانیش یافتہم

و تقدیم بہ

حسین عزیزم

کہ بجنہد حمایتش شمعہی بود در تاریکی راہ موفقیتم

:

($\alpha = /$)
spss

t t) ()
(F

:

:

:

:

- ۱-۱. مقدمه ۱
- ۲-۱. شرح و بیان مسأله ۲
- ۳-۱. اهمیت و ارزش تحقیق ۵
- ۴-۱. اهداف پژوهش ۵
- ۵-۱. فرضیه‌های پژوهش ۶
- ۶-۱. محدودیت‌های پژوهش ۶
- ۷-۱. تعاریف عملیاتی کلید واژه‌ها ۶

:

- ۱-۲. مقدمه ۸
- ۲-۲. اخلاق ۸
- ۱-۲-۲. کلمه اخلاق ۸
- ۲-۲-۲. تئوری‌های اخلاقی ۱۰
- ۳-۲-۲. ارزش اخلاق ۱۱
- ۴-۲-۲. رفتار اخلاقی ۱۲
- ۵-۲-۲. ویژگی‌های رفتار اخلاقی ۱۳
- ۶-۲-۲. اصول اخلاقی ۱۴
- ۷-۲-۲. منشور اخلاقی ۱۴
- ۸-۲-۲. اخلاق ورزشی ۱۷
- ۳-۲. ناهنجاری رفتاری ۲۰
- ۱-۳-۲. کج رفتاری و انحراف در ورزش ۲۰
- ۲-۳-۲. انواع ناهنجاری رفتاری ۲۲
- ۳-۳-۲. عوامل مؤثر بر بروز ناهنجاری رفتاری ۲۳
- ۴-۳-۲. خشونت و پرخاشگری ۲۴

۲۷ خشم .۵-۳-۲
۲۷ دروغ .۶-۳-۲
۲۸ موادنیروزا .۷-۳-۲
۲۹ اصولی در کنترل و کاهش ناهنجاری رفتاری .۸-۳-۲
۳۲ رابطه‌ی بین اخلاقیات و رفتار .۹-۳-۲
۳۳ پیشینه پژوهش .۴-۲
۳۳ ۱-۴-۲ تحقیقات داخلی
۳۴ ۲-۴-۲ تحقیقات خارجی

:

۳۸ ۱-۳ مقدمه
۳۸ ۲-۳ روش پژوهش
۳۹ ۳-۳ جامعه آماری
۳۹ ۴-۳ حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۳۹ ۵-۳ ابزار اندازه‌گیری و روش جمع‌آوری اطلاعات
۴۰ ۶-۳ پایایی پرسشنامه
۴۰ ۷-۳ روایی پرسشنامه
۴۱ ۸-۳ روش‌های آماری

:

۴۲ ۱-۴ مقدمه
۴۳ ۲-۴ بررسی وضعیت دموگرافی و مشخصات فردی پاسخگویان
۴۳ ۱-۲-۴ سن
۴۴ ۲-۲-۴ جنس
۴۵ ۳-۲-۴ میزان تحصیلات
۴۶ ۴-۲-۴ رشته‌ی ورزشی
۴۷ ۳-۴ بررسی فرضیه‌های پژوهش
۴۷ ۱-۳-۴ فرضیه‌ی اول

عنوان

صفحه

۵۵ فرضیه‌ی دوم. ۲-۳-۴
۶۰ فرضیه‌ی سوم. ۳-۳-۴
۶۷ فرضیه‌ی چهارم. ۴-۳-۴
۷۳ فرضیه‌ی پنجم. ۵-۳-۴
۸۱ فرضیه‌ی ششم. ۶-۳-۴
۸۷ فرضیه‌ی هفتم. ۷-۳-۴
 :
۹۳ ۱-۵. مقدمه
۹۳ ۲-۵. خلاصه‌ی پژوهش
۹۴ ۳-۵. بحث و نتیجه‌گیری در مورد یافته‌ها
۱۰۰ ۴-۵. پیشنهادهای برخاسته از تحقیق
۱۰۰ ۵-۵. پیشنهادهایی برای محققین آینده
۱۰۱ پیوست ۱. پرسشنامه
۱۰۵

- شکل ۴-۱. توزیع پاسخگویان بر حسب سن ۴۳
- شکل ۴-۲. توزیع پاسخگویان بر حسب جنس ۴۴
- شکل ۴-۳. توزیع پاسخگویان بر حسب مدرک تحصیلی ۴۵
- شکل ۴-۴. توزیع پاسخگویان بر حسب رشته‌ی ورزشی ۴۶

جدول ۳-۱. توزیع نمونه در باشگاه‌های موردنظر	۳۹
جدول ۳-۲. عوامل مؤثر در تهیه‌ی پرسشنامه	۴۰
جدول ۴-۱. توزیع پاسخگویان بر حسب سن	۴۳
جدول ۴-۲. توزیع پاسخگویان بر حسب جنس	۴۴
جدول ۴-۳. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان تحصیلات	۴۵
جدول ۴-۴. توزیع پاسخگویان بر حسب رشته‌ی ورزشی	۴۶
جدول ۴-۵. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال اول پژوهش	۴۸
جدول ۴-۶. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی	۴۹
جدول ۴-۷. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها	۵۰
جدول ۴-۸. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن	۵۱
جدول ۴-۹. نتایج آزمون تعقیبی توکی نظرات پاسخگویان در مورد سؤال اول بر حسب گروه سنی	۵۲
جدول ۴-۱۰. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس	۵۳
جدول ۴-۱۱. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس	۵۳
جدول ۴-۱۲. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات	۵۴
جدول ۴-۱۳. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی	۵۴
جدول ۴-۱۴. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال دوم پژوهش	۵۵
جدول ۴-۱۵. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی	۵۶
جدول ۴-۱۶. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها	۵۶
جدول ۴-۱۷. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن	۵۷
جدول ۴-۱۸. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس	۵۸
جدول ۴-۱۹. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس	۵۸
جدول ۴-۲۰. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات	۵۹
جدول ۴-۲۱. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی	۶۰
جدول ۴-۲۲. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال سوم پژوهش	۶۱
جدول ۴-۲۳. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی	۶۲

- جدول ۴-۲۴. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها..... ۶۳
- جدول ۴-۲۵. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن..... ۶۴
- جدول ۴-۲۶. نتایج آزمون تعقیبی توکی نظرات پاسخگویان در مورد سؤال سوم برحسب گروه سنی..... ۶۵
- جدول ۴-۲۷. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس..... ۶۵
- جدول ۴-۲۸. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس..... ۶۶
- جدول ۴-۲۹. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات..... ۶۶
- جدول ۴-۳۰. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی..... ۶۷
- جدول ۴-۳۱. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال چهارم پژوهش..... ۶۸
- جدول ۴-۳۲. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی..... ۶۹
- جدول ۴-۳۳. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها..... ۶۹
- جدول ۴-۳۴. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن..... ۷۰
- جدول ۴-۳۵. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس..... ۷۱
- جدول ۴-۳۶. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس..... ۷۱
- جدول ۴-۳۷. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات..... ۷۲
- جدول ۴-۳۸. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی..... ۷۳
- جدول ۴-۳۹. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال پنجم پژوهش..... ۷۴
- جدول ۴-۴۰. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی..... ۷۵
- جدول ۴-۴۱. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها..... ۷۶
- جدول ۴-۴۲. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن..... ۷۷
- جدول ۴-۴۳. نتایج آزمون تعقیبی توکی نظرات پاسخگویان در مورد سؤال پنجم برحسب گروه سنی..... ۷۸
- جدول ۴-۴۴. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس..... ۷۹
- جدول ۴-۴۵. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس..... ۷۹
- جدول ۴-۴۶. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات..... ۸۰
- جدول ۴-۴۷. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی..... ۸۰
- جدول ۴-۴۸. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال ششم پژوهش..... ۸۱
- جدول ۴-۴۹. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی..... ۸۲

جدول ۴-۵۰. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها.....	۸۳
جدول ۴-۵۱. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن.....	۸۴
جدول ۴-۵۲. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس.....	۸۵
جدول ۴-۵۳. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس.....	۸۵
جدول ۴-۵۴. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات.....	۸۶
جدول ۴-۵۵. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی.....	۸۶
جدول ۴-۵۶. جمع‌بندی ارزیابی پاسخگویان نسبت به گویه‌های سؤال هفتم پژوهش.....	۸۷
جدول ۴-۵۷. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی.....	۸۸
جدول ۴-۵۸. نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین با میانگین فرضی در تک تک گویه‌ها.....	۸۹
جدول ۴-۵۹. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر سن.....	۹۰
جدول ۴-۶۰. فراوانی، میانگین و انحراف معیار به تفکیک جنس.....	۹۰
جدول ۴-۶۱. نتایج آزمون t مستقل برای متغیر جنس.....	۹۱
جدول ۴-۶۲. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر میزان تحصیلات.....	۹۱
جدول ۴-۶۳. نتایج تحلیل آنوا برای متغیر رشته‌ی ورزشی.....	۹۲
جدول ۵-۱. میانگین وزنی سؤال‌های پژوهش.....	۹۹

فصل اول

کلیات پژوهش

:

چنین ادعا می شود که رعایت اصول و استاندارد های اخلاقی در فعالیت ها و برنامه های ورزشی موضوع ساده ای است، اما در حقیقت در بسیاری از مواقع امری ساده نبود، برعکس کاملاً پیچیده است (نادریان جهرمی، ۱۳۸۳).

رعایت موازین اخلاقی در محیط های ورزشی و مسابقات توسط ورزشکاران، از جمله خاستگاه جهانی و ملی دارد و مورد پسند کلیه ی دست اندرکاران امور ورزش و تماشاچیان می باشد و رعایت این موازین بر همگان واجب است. اما مشاهده می شود در عمل چنین نیست و ناهنجاری های رفتاری، پرخاشگری، تقلب و تبانی و قانون شکنی در محیط های ورزشی روزبه روز در حال افزایش است. شمار آن دسته از ورزشکارانی که جریمه و مجازات شده و از مسابقات ورزشی محروم می شوند زیادتر شده است. در سال های اخیر ناهنجاری های رفتاری، انحراف و کج روی های اخلاقی و رفتاری در بین ورزشکاران، مربیان، داوران و سایر مسئولان و دست اندرکاران امور ورزش اتفاق افتاده که نظر متخصصان و جامعه شناسان ورزشی را به خود جلب کرده است. نقض مکرر قوانین و مقررات ورزشی، عدم رعایت هنجارهای رفتاری، بی توجهی به ارزش های اجتماعی، جرم

ورفتارهای جنایی و بزهکاری، زیر پا گذاشتن اصول اخلاقی ورزش و نادیده گرفتن اصول بازی‌های جوانمردانه و استفاده بی حد و حصر از مواد نیروزا در جهان ورزش فراوان مشاهده می‌شود (تندنویس، ۱۳۸۰).

ورزش به خودی خود نه سازنده است نه مخرب، بلکه ورزش هم از ساخته‌های انسان است. انسان‌هایی که آن را به وجود آورده‌اند به آن می‌پردازند و سازمانش می‌دهند. بنابراین تمایل ورزش به جنبه سازنده یا مخرب به دست کسانی است که با آن زندگی کرده و نیازهای جسمی و روحی خود را با آن ارضا می‌کنند. این که ورزش متضمن یک روحیه دوستانه در رقابتی بدون خشونت و عاری از هرگونه انحراف و کج رفتاری است و یا این که فعالیت جدی و خشن، آکنده از انواع انحرافات و کج رفتاری‌ها اساساً بستگی به ارزش‌ها، کیفیت جامعه پذیری و انگاره‌های شخصیتی شرکت کنندگان در فعالیت‌های ورزشی دارد (منصورزاده، ۱۳۸۷).

با توجه به حساسیت جامعه در کنترل ناهنجاری‌های رفتاری در محیط‌های ورزشی محقق به بررسی نقش شاخص‌های اخلاقی در ورزش پرداخته است.

:

در تمرینات ورزشی یک سری مهارت‌های فنی و تکنیکی در یک رشته‌ی ورزشی آموزش داده می‌شود. یادگیری این مهارت‌ها برای شرکت در یک مسابقه ضروری است. اما همه‌ی ورزش در مهارت و تکنیک خلاصه نمی‌شود. متخصصان بر این عقیده‌اند که این مهارت‌ها بخشی از یک بازی ورزشی را تشکیل می‌دهند و بدیهی است در طول یک مسابقه موقعیت‌های گنگ، مبهم و قابل تفسیر بسیار زیاد هستند. قوانین و مقررات دقیقاً مشخص نمی‌کند که چه حرکات، جملات و رفتارهای غیر منطقی باعث آزار دیگران می‌شود. قوانین هر قدر هم که کامل و تخصصی باشند بازهم در اجرا جای بحث وجود خواهد داشت. با وجود وسوسه‌ها و فریب‌های مرتبط با ورزش و خطرات برای بازیکنان و ورزشکاران، مربیان و همه‌ی دست‌اندرکاران امر ورزش باید تمام اقدامات لازم را به کار گیرند تا ایمنی و سلامت ورزشکاران و شرکت کنندگان در برنامه‌های ورزشی تضمین شود. تجربه نشان داده است که ورزشکاران جوان و کم تجربه هر لحظه در معرض آسیب و انحراف قرار دارند.

موارد زیر نمونه‌هایی از اقدامات غیر معمول و خلاف اصول اخلاقی می‌باشد که توسط محققان گزارش شده است:

- کاربرد داروهای افزایش عملکرد

- شیوه های ناسالم برای افزایش یا کاهش وزن
- خشونت بالا یا تمایل به آسیب رساندن به سایر بازیکنان
- نگرش های ناسالم نسبت به موضوع برنده شدن در مسابقات به هر قیمتی. چنین دیدگاه و نگرشی معمولاً باعث انجام تقلب و هدایت غیر ورزشی و رفتارهای ناشایست و غیر اخلاقی می شود.
- هیجان یا شادی مضاعف که باعث غلبه احساسات شود.
- بی احترامی به مقامات و هم بازی های خود
- مصرف داروهای (مخدر) نشاط آور مثل الکل و توتون و سیگار
- رفتارهایی مثل تعرض، شیطنت و قانون گریزی
- وابستگی کامل به ورزش جهت امرار معاش
- تأکید بر برنده شدن در مسابقه به هر قیمتی (نادریان جهرمی، ۱۳۸۷).

باور عمومی مردم این است که ورزش به عنوان یک تجربه‌ی عملی سازنده‌ی شخصیت است. جامعه معتقد است که ورزش دشمن اعتیاد است. پس بروز چنین مسائلی، افراد جامعه را متحیر و صاحب نظران و نظریه پردازان مسائل اجتماعی ورزش را ناامید کرده است. بعضی از افراد چنین نتیجه گیری می کنند که ساختار اخلاقی حاکم بر ورزش قهرمانی به خودی خود مخرب شده است. زیرا به رغم اینکه همه‌ی افراد بروز مسائل انحرافی در ورزش را محکوم می کنند، اما متأسفانه این گونه رویه ها رو به افزایش است. تعداد ورزشکارانی که نتیجه‌ی آزمایش آن ها در اثر استعمال مواد نیروزا مثبت می شود همه ساله زیادتر می شود. به طوریکه در بسیاری از کشورهای جهان سالیانه میلیون ها دلار به منظور آزمایش دوپینگ از ورزشکاران هزینه می شود. بازهم با تأسف بسیار باید به این نکته اشاره کرد که مسئله انحرافات ورزشی به ورزشکاران حرفه‌ای محدود نشده و این موضوع به ورزشکاران آماتور، نوجوانان و جوانان سرایت کرده است. از آنجا که باورها و نگرش های جامعه بر مشارکت ورزشی و شرکت در فعالیت ها و برنامه های ورزشی به عنوان یک تجربه‌ی سازنده شخصیت و سالم سازی و بهداشت تأکید دارد، چنین مواردی که عمومیت یافته، دست اندرکاران و برنامه ریزان را به تلاش و تحقیق برای جلوگیری از چنین روندی واداشته است. در بیشتر جوامع و به ویژه جوامع سرمایه داری، ورزش به عنوان جزئی از فرهنگ اجتماعی و متأثر از فلسفه‌ی مادی آن شکل گرفته است. چنین به نظر می رسد که ورزش در این جوامع در مسیری غیر منطقی و تک بعدی قرار گرفته و نه تنها فلسفه‌ی مادی در زمینه اهداف بلکه در ماهیت و ساختار آن نیز سرایت کرده و اهداف و خواست های گروه های قدرت و افراد صاحب نفوذ و روند توسعه‌ی ورزش را تحت تأثیر قرار داده است (نادریان جهرمی، ۱۳۸۹).

بسیاری از انحرافات و رفتارهای غیر ورزشکارانه باید سریعاً شناسایی و کنترل شوند، زیرا در صورت عدم توجه به آن‌ها، منشأ انحرافات دیگر، هم برای شخص و هم برای جامعه خواهد بود. مربیان به عنوان افرادی که بیشترین تماس و رابطه را با ورزشکاران دارند به راحتی قادرند ورزشکاران جوان و نوجوان را در زمینه های رفتاری راهنمایی کنند و در تقویت و حفظ اصول و موازین انسانی و اخلاقی در ورزش تأکید نمایند. اگرچه باید گفت کاربرد اصول اخلاقی در محیط های ورزشی پیچیده بود و عوامل بسیار زیادی در آن دخالت دارند، لذا دیدگاه های مختلفی در این زمینه وجود دارد و تحقیقات بیشتری باید انجام گیرد (نادریان جهرمی، ۱۳۸۷).

تحقیقات متعددی در زمینه ناهنجاری های رفتاری که ورزشکاران در محیط های ورزشی از خود بروز می دهند، صورت گرفته است که به مواردی از آن اشاره می کنیم.

کاندلر^۱ و دیگران (۱۹۹۹)، با استفاده از مقیاس خودسنج، مقایسه ای را بین ۱۲۶ ورزشکار و ۲۱۶ غیر ورزشکار انجام دادند. آن‌ها دریافتند ورزشکاران در مقایسه با غیر ورزشکاران به طور معناداری رفتارهای غیر اخلاقی بیشتر از خود بروز می دهند. در این میان دریافتند زنان ورزشکار، بیشتر درگیر پرخاشگری کلامی و مردان ورزشکار بیشتر درگیر پرخاشگری فیزیکی می شوند.

تیم استیونز^۲ (۱۹۹۷) پس از انجام بررسی های طولانی در مورد اعضای تیم های دو و میدانی، معتقد است که امروزه صفات اخلاقی نظیر انصاف، وقار، خوش بینی و متانت در بین ورزشکاران کمتر یافت می شود. او معتقد است، ورزشکاران تحت فشارهای ناشی از «برد» و سودجویی بسیاری از برنامه های ورزشی برای کسب نفع بیشتر، هر عمل درست یا غلطی را انجام می دهند.

گری بولر^۳ (۱۹۸۸) با بررسی ورزش حرفه ای می گوید در ورزشکاران حرفه ای رعایت موازین اخلاقی بسیار کاهش یافته، زیرا رسانه های گروهی با به راه انداختن تبلیغات به نفع بازیکن یا تیم خاصی، موجب ایجاد بهای کاذب به آن فرد یا تیم می شوند. بازیکنی که سرمایه دارانی با او قرارداد بسته اند، خود را محق می داند که هر رفتاری در زمین بازی انجام دهد و حتی به داور ناسزا گوید و مطمئن باشد که از تیم اخراج نخواهد شد.

در این تحقیق محقق تلاش دارد نقش شاخص های اخلاقی را که در ۷ حیطه ی کلی قوانین و مقررات ورزشی، اصول بازی جوانمردانه، رفتار مربی، عملکرد داوران، عوامل فنی، باورهای مذهبی و آموزش قرار گرفته است در کنترل ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران در محیط های ورزشی از دیدگاه ورزشکاران مورد بررسی قرار دهد.

^۱ Chandler

^۲ Tim Stivens

^۳ Gerry Bowler

:

چالش های اخلاقی در ورزش برای تماشاچیان، مسئولان، داوران، مربیان و بازیکنان امری است اجتناب ناپذیر و مورد پسند تمامی دولت ها و ملت هاست (خیری، ۱۳۸۱).

با اینکه ادعا می شود فعالیت های گروهی موجب رشد شخصیت، یادگیری مهارت های اجتماعی و سجایای اخلاقی می گردد، اما بنابر تحقیقات انجام شده، مدارک محکمی برای اثبات این ادعا وجود ندارد (آرمور و تئودولیدز^۱، ۱۹۹۹).

از طرفی رشد سجایای اخلاقی و رعایت موازین آن در کشورمان مورد تأکید مسئولان بوده و از اهمیت ویژه ای برخوردار است، بنابراین پرداختن به این سؤال که "آیا شاخص ها و اصول اخلاقی در کنترل ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران در محیط ورزشی مؤثر می باشد؟" بسیار حائز اهمیت است. و از طرف دیگر باورها و نگرش های جامعه بر مشارکت ورزشی و شرکت در فعالیت ها و برنامه های ورزشی به عنوان یک تجربه سازنده شخصیت و سالم سازی و بهداشت تأکید دارد، لذا دست اندرکاران و برنامه ریزان را به تلاش و تحقیق برای جلوگیری از عمومیت یافتن مسائل انحرافی در ورزش واداشته است.

متأسفانه تحقیقات فارسی انجام شده در این زمینه بسیار محدود و اندک است لذا این اولین تحقیق سازمان یافته در این زمینه به شمار می آید.

:

هدف کلی از انجام این تحقیق تعیین نقش شاخص های اخلاقی در کنترل ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران در محیط های ورزشی می باشد.

:

- ۱- تعیین نقش قوانین و مقررات ورزشی در کاهش انحرافات ورزشی ورزشکاران.
- ۲- تعیین نقش اصول و قوانین بازی منصفانه در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.
- ۳- تعیین نقش نوع رفتار مربی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.
- ۴- تعیین نقش عملکرد داوران ورزشی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.

¹ Armour&Theodolides

۵- تعیین نقش عوامل فنی مسابقه در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.

۶- تعیین نقش باورهای مذهبی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.

۷- تعیین نقش آموزش در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران.

:

۱- قوانین ومقررات ورزشی در کاهش انحرافات ورزشی ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۲- اصول و قوانین بازی منصفانه در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۳- رفتارهای مربی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۴- عملکرد داوران ورزشی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۵- عوامل فنی و مدیریتی مسابقه در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۶- باورهای مذهبی در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

۷- آموزش در کاهش ناهنجاری های رفتاری ورزشکاران از دیدگاه ایشان مؤثر است.

:

عدم اطلاعات کافی پاسخ گویان در مورد شاخص های اخلاقی و ناهنجاری های رفتاری .

:

شاخص های اخلاقی: معیارهایی برای اخلاقی بودن یک رفتار که به صورت نسبی در محیط های ورزشی

اطلاق می شود:

رعایت قوانین ورزشی، درستکاری و صداقت، تعهد به اصول در همه ی شرایط، دروغ نگفتن در ارتباطات، دست

دادن و خوش رفتاری با رقیبان، کمک به رقیبان در حین بازی، عدم استفاده از داروهای نیروزا، عدم استفاده از

الفاظ رکیک در بازی، وقار و متانت در حین بازی، احترام به داور هنگام جریمه، احترام به مقامات و مسئولان.

نقش شاخص های اخلاقی ذکر شده در این پژوهش در قالب ۷ حیطه ی کلی مورد بررسی قرار گرفته است.

ناهنجاری رفتاری: هر رفتاری که بر خلاف معیارها و موازین اخلاقی از ورزشکار در محیط ورزشی سر می

زند، نوعی ناهنجاری رفتاری محسوب می شود. که در این تحقیق می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

استفاده از مواد نیروزا، خشونت و پرخاشگری، دروغ، تقلب و تبانی، دعوا و مشاجره، عدم احترام به دیگران.

ورزشکار: در این تحقیق ورزشکار به فردی اطلاق می شود که در حال حاضر عضو تیم های باشگاه های شهر اصفهان بوده و حداقل در چهار مسابقه ی ورزشی رسمی شرکت کرده باشد.